

Powitanie

Track 1

Witamy na wystawie Book of Kells Experience w Trinity College Dublin. Pierwszy etap zwiedzania prowadzi przez Starą Bibliotekę, która po raz pierwszy otworzyła swoje podwoje w 1732 roku. Stara Biblioteka jest miejscem przechowywania Księgi z Kells, największego skarbu kulturowego Irlandii. Znajduje się w niej także Długa Sala, uważana za jedną z najpiękniejszych bibliotek na świecie. Każda część tego audioprzewodnika ma odpowiedni numer na liście odtwarzania w telefonie, a numer ten jest wyraźnie wyświetlany na całej wystawie. Trasa prowadzi przez wystawę Księgi z Kells na parterze, aż do skarbca, w którym znajduje się sama Księga z Kells. Następnie odwiedź Długą Salę, która znajduje się na pierwszym piętrze Starej Biblioteki.

Po zakończeniu zwiedzania Starej Biblioteki udasz się do budynku Czerwonego Pawilonu (Red Pavilion), aby wziąć udział w drugim etapie wizyty. Budynek ten znajduje się w odległości zaledwie minuty spaceru. Tutaj wyruszysz w cyfrową podróż po cennych zbiorach Starej Biblioteki i poznasz historię Księgi z Kells.

Jeśli jesteś gotowy - zaczynamy!

Kamienie Ogham

Track 2

Ogham był starożytnym alfabetem używanym przez dawnych Irlandczyków, prawdopodobnie datowanym na IV wiek naszej ery, a być może nawet wcześniej. Zachowane inskrypcje Ogham zostały wykute na stojących kamieniach, znanych jako kamienie Ogham, jednak prawdopodobnie częściej były one ryte w drewnie. Pismo to czytane było pionowo, a zapisywano je w formie różnych kombinacji poziomych linii i nacięć wzdłuż pionowej osi, oznaczających różne litery i dźwięki. Kamienie Ogham można znaleźć w Irlandii, głównie na południowym zachodzie, a także na terenie Walii, Szkocji, Anglii i na Wyspie Man.

Chociaż alfabet Ogham jest tradycyjnie uważany za pogański system pisma, ostatnie badania datują większość kamieni na wiek V i VI, czyli początki chrześcijaństwa w Irlandii. Inskrypcje Ogham zawierają nazwiska osób i ich powiązania plemienne. Uważa się, że te dwa kamienie mogły zostać ustawione w celu zaznaczenia granic terytorialnych. Spośród około 300 zachowanych starożytnych kamieni Ogham w Irlandii, ponad 80 pochodzi z samego hrabstwa Kerry. Większy kamień pochodzi z ringfortu, okrągłej ufortyfikowanej osady z epoki brązu, w Fortwilliam w hrabstwie Kerry – na kamieniu wyryte są słowa Anm oznaczające "imię" oraz Mac oznaczające "syna". Mniejszy kamień pochodzi z wyspy Inish-Vickillane, jednej z Wysp Blasket u wybrzeży hrabstwa Kerry. Widoczne są tutaj słowa Anm oznaczające "imię" i Avi oznaczające "wnuka". Na wszystkich czterech bokach kamienia wyryto krzyże.

Użycie pisma Ogham w formie inskrypcji w kamieniu zanikło w VII wieku, lecz pismo to przetrwało jako "Ogham scholastyczny" na marginesach niektórych irlandzkich rękopisów z IX wieku.

Symbole czterech Ewangelistów

Track 3

Księga z Kells zawiera cztery Ewangelie: Mateusza, Marka, Łukasza i Jana. Została napisana około 800 r. n.e., czyli prawie 600 lat przed wynalezieniem ruchomych znaków drukarskich w Chinach i 400 lat po przybyciu św. Patryka do Irlandii. W historii tej księgi ważne są dwa klasztory: klasztor Iona, położony na wyspie w pobliżu zachodniego wybrzeża Szkocji, oraz klasztor Kells w hrabstwie Meath.

Święty Colum Cille (lub Columba) był założycielem klasztoru w Iona i uważa się, że księga mogła zostać napisana dla uczczenia rocznicy jego śmierci. Księga z Kells została przeniesiona prawdopodobnie przez wzgląd na jej bezpieczeństwo; odizolowana wyspa została zaatakowana przez Wikingów w roku 795, 802 i ponownie w niszczycielskim najeździe w 806 roku, podczas którego zginęło 68 mnichów. Niektórzy z ocalałych mnichów opuścili Iona i założyli nowy klasztor w Kells, przypuszczalnie przywożąc ze sobą wielką księgę ewangelii do tego bezpieczniejszego schronienia.

Po prawej stronie znajdują się powiększone symbole czterech ewangelistów występujących w książce: Mateusza, Marka, Łukasza i Jana. W tradycji chrześcijańskiej są to imiona autorów czterech Ewangelii Nowego Testamentu. Słowo ewangelista pochodzi z języka greckiego i oznacza "niosącego dobrą nowinę".

Patrząc od lewej strony w prawą, Mateusz jest przedstawiony jako człowiek, Marek jako lew, Łukasz jako cielę, a Jan jako orzeł. W IV wieku papież Grzegorz zidentyfikował te symbole jako cztery etapy życia Chrystusa, który narodził się jako człowiek, umierając stał się cielcem ofiarnym, zmartwychwstając lwem, a na koniec orłem wstępującym do nieba.

Pigmenty

Track

4

Księga z Kells słynie z bogactwa i piękna swoich zdobień, a dziś, około 1200 lat po powstaniu manuskryptu, jej kolory wciąż są jasne i wyraziste. Jest ona tak kunsztownie zdobiona, że przez wieki ludzie zastanawiali się nad źródłem jej żywej i różnorodnej palety barw. Dopiero lata badań nad pigmentami księgi ujawniły, że jej kolory zostały w dużej mierze stworzone przy użyciu lokalnie pozyskiwanych materiałów, łatwo dostępnych w średniowiecznej Irlandii i Szkocji.

Głównym atramentem stosowanym w piśmie jest atrament z żółci żelazowej, starożytny atrament wytwarzany z rozgniecionych gałązki dębowych, siarczanu żelaza i gumy, zmieszanych z winem lub octem i siarczanem żelaza. Błękit to barwnik indygo pozyskiwany z urzetu barwierskiego, który był powszechnie uprawiany w Irlandii i Wielkiej Brytanii w celu barwienia odzieży. Fiolet pozyskiwano z porostów, organizmów będących hybrydą grzybów i roślin, rosnących na glebie i skałach w całej Irlandii. Bardzo bogaty żółty pigment w manuskrypcie został wykonany z siarczku arsenu. Był on znany jako Auripigmentum, czyli złoty pigment, w uznaniu jego lśniącego złotego koloru. Przyglądając się Księdze z Kells, można zauważyć, jak ten złoty kolor prześwituje przez jej strony.

Barwniki te zostały zastosowane z wielką kreatywnością, jako czysty kolor, w prostych mieszankach i warstwach. Obszary koloru są często zaakcentowane czerwonymi kropkami, które tworzą żywy wzór na kremowym pergaminie. W gablocie przed Tobą znajdują się próbki pigmentów i atramentów w kolorach wykorzystanych w Księdze z Kells.

Skóra cielęca Vellum

Track

5

Podobnie jak inne manuskrypty z tego okresu, Księga z Kells została napisana na wyprawionej skórze cielęcej, znanej jako vellum, której przykład można zobaczyć tutaj. Do wykonania manuskryptu użyto skór z około 185 cieląt. Aby przygotować vellum, skóra była moczona w wapnie, po czym sierść i inne pozostałości były z niej zeskrobywane za pomocą noża. Tak przygotowana skóra była rozciągana na drewnianej ramie do suszenia. Każda skóra ma stronę z sierścią i stronę wewnętrzną – w rzeczywistości na stronach niektórych

średniowiecznych manuskryptów można dostrzec mieszki włosowe. Skrybowie używali gładkiej, wewnętrznej strony pergaminu do wykonywania najbardziej wyszukanych, zdobionych stron. W czasach średniowiecza pergamin vellum był drogim surowcem. Z tego powodu skrybowie wykorzystywali wszystkie dostępne kawałki skóry, niezależnie od tego, czy były one doskonałe, czy nie, a w niektórych miejscach widoczne są szwy pokazujące, gdzie książka była szyta lub łątana. Czy zauważyłeś szew w prawym dolnym rogu folio Czterech Ewangelistów? Vellum stanowił doskonałą powierzchnię do pisania, ponieważ jeśli skrybowie popełnili jakieś błędy, można je było łatwo usunąć, po prostu zdrapując je z powierzchni nożem. Skrybowie używali piór wykonanych z lotnych piór łabędzi lub gęsi.

Przejdź teraz na drugą stronę wystawy, aby obejrzeć film o pracy skrybów zatytułowany The Art of the Quill. Jeśli zachowasz ciszę, usłyszysz nawet skrobienie pióra, gdy skryba pisze na vellum.

Strona Chi Rho

Track

6

Stoisz teraz przed jednym z najbardziej znanych obrazów sztuki średniowiecznej – stroną Chi Rho z Księgi z Kells. Chi Rho jest greckim skrótem imienia Chrystusa. Czy dostrzegasz tu litery X, P oraz I w stylizowanym formacie?

Misterność szczegółów jest zdumiewająca nawet przy tym stopniu powiększenia i można się zastanawiać, w jaki sposób młodzi mnisi stworzyli tak misterne detale w Księdze z Kells. Była to praca wymagająca niezwykłych umiejętności i dyscypliny, która stawiała ogromne wymagania ich wzrokowi i wytrzymałości. Faktem jest, że mnisi pracujący nad manuskryptami nierzadko pisali do siebie notatki na marginesach, takie jak: „Jestem już tym zmęczony!” „Ale tu zimno”, czy też „Chciałbym, żeby to już było skończone!” Mnichami byli najprawdopodobniej młodzi chłopcy, w wieku około 18 lat, a być może nawet młodszy; w tamtych czasach osoba 18-letnia była uważana za osobę już w średnim wieku! Trzeba było mieć absolutnie doskonały wzrok, aby móc wykonywać misterne detale w słabych warunkach oświetleniowych od świtu do zmierzchu. Możesz teraz przerwać na chwilę zwiedzanie, aby przyjrzeć się bliżej tej stronie i zapoznać się z objaśnieniami po prawej stronie.

Kolejną stroną z księgi, powiększoną tutaj, obok strony Chi Rho, jest portret św. Jana Ewangelisty. Jan trzyma księgę Ewangelii niosącą przesłanie Chrystusa. Na zewnętrznych krawędziach obramowanej postaci Jana dostrzec można dolną część głowy, stopy i ręce kolejnej postaci. Niestety, gdy kiedy Księga z Kells była oprawiana w 1826 roku, introligator przyciął zewnętrzne krawędzie foliów, co spowodowało utratę niektórych szczegółów dekoracji.

Księga z Kells

Track 7

Masz teraz szansę, aby połączyć wszystkie wątki historii i zobaczyć najstłynniejszy średniowieczny manuskrypt na świecie na własne oczy. Księga z Kells jest przechowywana w starannie kontrolowanym środowisku, przy stałym poziomie wilgotności i chroniona przed szkodliwym wpływem światła.

Księga z Kells nigdy nie była przeznaczona do codziennego użytku. W rzeczywistości był to ceremonialny manuskrypt przeznaczony do umieszczenia na ołtarzu. Gdy został stworzony 1200 lat temu, stanowił imponujący widok, ponieważ większość ludzi w tamtym czasie miała bardzo niewielki kontakt z takimi dziełami sztuki. Nie znamy tożsamości poszczególnych skrybów lub artystów, ale ich osobowości ujawniają się w niezwykle różnorodności zdobionych liter i słów na każdej stronie – bywają one wesołe, geometryczne, płynne, intensywnie ekspresyjne, ale nigdy nie są powtarzalne. Nawet jeśli znasz łacinę, potrzeba czasu, aby twoje oko przyzwyczało się do pięknego, ale skomplikowanego pisma, w którym litery są utworzone na przykład jako wykrzywione ciała ludzi lub zwierząt.

Księga z Kells jest jednym z największych osiągnięć wczesnośredniowiecznego świata klasztorowego. Oryginalność jej projektu, pomysłowe użycie kolorów i zawiła złożoność jej obrazów z pewnością plasują ten wspaniały Ewangeliarz wśród cudów świata. To wielki przywilej dla Kolegium Świętej Trójcy, że ma obowiązek zachować go w taki sposób, aby nadal inspirował przyszłe pokolenia. Następnie udajemy się na górę, aby zobaczyć wspaniałą Długą Salę.

Projekt przebudowy starej Biblioteki

Track 8

Witamy w Długiej Sali Starej Biblioteki, często nazywanej “pokojem dziennym” Irlandii i uważanej za jedną z najpiękniejszych bibliotek na świecie. Komnata biblioteczna funkcjonuje jako biblioteka od 1732 roku i jest używana przez studentów i naukowców do dziś. Obecnie realizowany jest przełomowy projekt renowacji i konserwacji budynku pod nazwą Old Library Redevelopment Project. W związku z tym wszystkie zbiory znajdujące się w Starej Bibliotece zostały usunięte i przeniesione do specjalnego magazynu. Helen Shenton, bibliotekarka i archiwistka uczelni, mówi więcej na ten temat:

“Obecny projekt przebudowy Starej Biblioteki obejmuje trzy główne elementy. Pierwszym z nich jest konserwacja tego XVIII-wiecznego budynku i ochrona ogromnych zbiorów bibliotecznych, które obejmują tysiąclecia. Musimy zachować wygląd budynku z IV wieku oraz zapewnić odpowiednie środowisko i ochronę przeciwpożarową dla zbiorów. Po drugie, tworzymy dla naszych gości nową wystawę, interpretację Skarbów Biblioteki Księgi z Kells, która wzbogaci ich doświadczenie muzealne. Trzecim elementem renowacji będzie nowe inspirujące centrum badawcze o międzynarodowym standardzie dla studentów i badaczy. Aby to zrobić, trzeba przenieść wszystkie zgromadzone zbiory, a jest to 700 000 pozycji - proces ten będzie obejmował aktualizację rekordów, ich cyfryzację, czyszczenie woluminów i oznaczanie ich, aby można je było śledzić. Tworzymy również alternatywną przestrzeń do zagłębiania się w zbiory badawcze, aby nasi czytelnicy mieli dostęp do wszystkich książek przez cały okres zamknięcia biblioteki na czas przebudowy. Stara Biblioteka znajduje się w samym sercu Kolegium Świętej Trójcy w Dublinie i jest duszą uniwersytetu. Biblioteka i jej zbiory są jednym z największych dziedzictw kulturowych Irlandii, które musimy zachować dla przyszłych pokoleń.”

Dekant

Track 9

Na pewno zauważyliście już, że na półkach jest bardzo mało książek. Jest to spowodowane tym, że nasz zespół konserwatorów usunął większość pozycji ze Starej Biblioteki. Półki i komnata biblioteczna Długiej Sali nie były opróżniane od setek lat, co oznacza, że to, czego jesteście świadkami, to jedyne w swoim rodzaju, historyczne wydarzenie.

Proces zdejmowania książek nazywany jest dekantacją, a dekantacja na taką skalę jest rzadkością. Każda książka, która została zdjęta z półki, została odkurzona za pomocą specjalistycznego odkurzacza, a następnie zmierzona, oznaczona i powiązana z wpisem w katalogu online, po czym została bezpiecznie przeniesiona do tymczasowego magazynu z kontrolowanym klimatem.

Duże ekrany wiszące w bibliotece prezentują zakulisowe nagrania z dekantacji. Przeznaczcie trochę czasu, aby dostrzec poziom szczegółowości i staranności, który został podjęty na każdym etapie procesu.

Proklamacja

Track 10

Pierwsza gabłota w Długiej Sali zawiera jedną z niewielu zachowanych kopii Proklamacji Republiki Irlandzkiej, która jest prawdopodobnie najbardziej kultowym dokumentem w historii Irlandii. Została ona odczytana na głos przez Patricka Pearse'a przed gmachem dublińskiej Poczty Głównej (GPO) na początku Powstania Wielkanocnego w 1916 roku. Po ogłoszeniu się Tymczasowym Rządem Republiki Irlandzkiej sygnatariusze tego historycznego dokumentu zostali postawieni przed sądem i skazani na śmierć.

Proklamacja z 1916 roku została opublikowana przez Irlandzką Armię Obywatelską i irlandzkich ochotników podczas Powstania Wielkanocnego. Zadeklarowano w niej powstanie niepodległej Republiki Irlandzkiej i powołanie Niezależnego Rządu Tymczasowego. Dokument ten pod wieloma względami wyprzedzał swoje czasy, wzywając do utworzenia republiki w czasie, gdy większość Europy wciąż była rządzona przez cesarzy i królów. Fragment dokumentu głosi:

Republika Irlandzka ma prawo i niniejszym domaga się lojalności każdego Irlandczyka i Irlandki. Republika gwarantuje wolność religijną i obywatelską, równe prawa i równe szanse wszystkim swoim obywatelom i deklaruje, że jest zdecydowana dążyć do szczęścia i dobrobytu całego narodu i wszystkich jego części, dbając w równym stopniu o wszystkie dzieci narodu.

W Liberty Hall wydrukowano wówczas około 1000 egzemplarzy Proklamacji, z których dziś zachowało się tylko około 50. Jesteśmy przekonani, że ten, który właśnie Państwo oglądają, może pochodzić z siedziby rebeliantów na O'Connell St. Jest to niezwykle rzadki dokument! Najwyraźniej podczas drukowania tekstu twórcom zabrakło jakiegoś kroju czcionki i musieli napaść na inną drukarnię, żeby dokończyć druk. To mogłoby wyjaśnić dlaczego w tej rzadkiej kopii Proklamacji Republiki Irlandzkiej użyto więcej niż jednej czcionki.

Rzeźby kobiet

Track 11

Od XVIII wieku komnata biblioteczna Długiej Sali jest ozdobiona marmurowymi portretami rzeźbiarskimi, przedstawiającymi wielkich myślicieli, uczonych i pisarzy na przestrzeni wieków. Wiele rzeźb przedstawia postacie związane z Kolegium Świętej Trójcy w Dublinie.

W dniu św. Brygidy, 1 lutego 2023 r., po raz pierwszy w przestrzeni pojawiły się rzeźby 4 uczonych kobiet.

Przedstawione tu kobiety to: naukowiec Rosalind Franklin, folklorystka, dramatopisarka i założycielka teatru Augusta Gregory, matematyczka Ada Lovelace i pionierka w dziedzinie praw kobiet Mary Wollstonecraft. Anne-Marie Diffley, nasza ambasador ds. obsługi odwiedzających, mówi nam więcej na ten temat:

“ Obecnie w Długiej Sali możemy podziwiać posągi 4 kobiet i jest to historyczna okazja, ponieważ do niedawna wszystkie rzeźby w Długiej Sali przedstawiały mężczyzn, gdyż kobiety pojawiły się w Kolegium Świętej Trójcy dopiero w 1904 roku, a popiersia pochodzą z XVIII i XIX wieku. 4 nowe postacie reprezentują dziedziny dramaturgii, odkryć naukowych, matematyki i praw kobiet. Odbył się konkurs prowadzony przez byłego prorektora, a te 4 kobiety zostały wybrane spośród 500. Są więc pierwszymi z wielu.”

Lady Augusta Gregory – reprezentująca dramat – stała się jedną z najważniejszych intelektualnych i twórczych potęg irlandzkiego odrodzenia literackiego. Jej praca jako pisarki, dramatopisarki, założycielki teatru, mistrzyni języka irlandzkiego, tłumaczki, folklorystki i komentatorki społecznej pomogła zdefiniować i wyrazić przekonania nacjonalizmu kulturowego w latach poprzedzających i po ustanowieniu Wolnego Państwa Irlandzkiego w 1921 roku. George Bernard Shaw opisał kiedyś Lady Gregory jako “największą żyjącą Irlandkę”,

W dziedzinie nauki – Rosalind Franklin, której odkrycia naukowe przyniosły ludzkości wiele korzyści, pomimo faktu, że jej kariera została przerwana przez przedwczesną śmierć w wieku 37 lat w 1958 roku. Jej praca była kluczem do jednego z najbardziej przełomowych osiągnięć XX wieku – odkrycia struktury DNA. Nagrodę Nobla zaczęto przyznawać za prace w tych dziedzinach już po jej śmierci, a zatem nie otrzymała jej, ponieważ nagroda ta nie może być przyznana pośmiertnie. Chociaż jej nazwisko jest często kojarzone z faktem nieotrzymania nagrody Nobla, to jej spuścizna ma znacznie większe znaczenie.

Matematyczka Ada Lovelace może być uważana za pierwszą programistkę komputerową. Była ona autorką pracy z 1843 roku na temat projektu pierwszego silnika analitycznego Charlesa Babbage'a - czyli tego, co dziś nazwalibyśmy po prostu komputerem! Jej słynne notatki powstały zatem całe stulecie przed Alanem Turingiem, który pracował podczas II wojny światowej w centrum łamania kodów Bletchley Park i jest powszechnie uważany za ojca informatyki teoretycznej i sztucznej inteligencji.

I na koniec pionierka w dziedzinie praw kobiet - Mary Wollstonecraft - jest czwartą osobą, która została tu uhonorowana. Jest to autorka utworu zatytułowanego Wołanie o prawa kobiety opublikowanego w 1792 roku i uważanego za fundamentalny tekst dla ruchów na rzecz praw kobiet. Radykalna jak na swoje czasy, twierdziła, że wszyscy ludzie posiadają zdolność racjonalnego myślenia i rozumowania. Argumentowała również, że kobiety muszą mieć możliwość kształcenia się i wnoszenia równego wkładu w społeczeństwo.

Najstarsza harfa w Irlandii

Track 12

W tej gablocie znajduje się harfa Briana Boru, która jest najstarszą zachowaną harfą w Irlandii. Czy wygląda znajomo? Jej wizerunek pojawia się dziś na wszystkich papierach rządowych, irlandzkich monetach, flagach i paszportach. Można go również rozpoznać jako emblemat Guinnessa.

Harfa Brian Boru wykonana jest z dębu i wierzby, a jeśli przyjrzyj się uważnie, zobaczysz ozdobne rzeźbienia i oznaczenia, w których kiedyś znajdowały się kamienie półszlachetne. Została podarowana Kolegium Trójcy Świętej w Dublinie w 1782 roku i jest związana z królem Irlandii Brianem Boru, który stracił życie w bitwie pod Clontarf w 1014 roku. Została zaprojektowana jako przenośna, aby można ją było obwozić po irlandzkich zamkach w celu zabawiania ówczesnych królów. Bardowie, którzy grali na tych instrumentach, byli ustnymi historykami tamtych czasów, utrzymującymi przy życiu pieśni, historie i sagi epoki.

To prowadzi nas do końca wizyty w Starej Bibliotece. Nie jest to jednak koniec doświadczeń związanych z Księgą z Kells. Jeśli wybrałeś bilet na całość Book of Kells Experience, zapraszamy Cię teraz na spacer do Czerwonego Pawilonu, gdzie rozpoczyna się drugi etap Twojej wędrówki. Przygotuj się, jak nigdy dotąd, na niezwykłą, wciągającą eksplorację Księgi z Kells i Starej Biblioteki.

Po wyjściu ze Starej Biblioteki odtwórz na swoim telefonie ścieżkę 12, aby podczas krótkiego spaceru do Czerwonego Pawilonu dowiedzieć się więcej o historycznych budynkach Trinity College.

Wędrówka do Czerwonego Pawilonu

Track 13

Opuszczając Starą Bibliotekę, udaj się ścieżką w prawo, aby przejść do Czerwonego Pawilonu. Miniesz tarasowy budynek z czerwonej cegły, znany jako Rubrics. Rubrics jest najstarszym zachowanym budynkiem w Trinity College i został zbudowany w latach dziewięćdziesiątych XVII wieku. Obecnie jest on wykorzystywany do zakwaterowania studentów, pracowników uniwersytetu i osób odwiedzających kampus.

Aby dostać się do Czerwonego Pawilonu, należy kontynuować marsz ścieżką w kierunku Nowego Placu (New Square), pozostawiając budynek Rubrics po lewej stronie i Starą Bibliotekę po prawej. Gdy tylko wejdiesz na New Square, od razu zobaczysz budynek Czerwonego Pawilonu. Aby dostać się do frontowego wejścia, należy skrócić w pierwszą ścieżkę w lewo i przejść wzdłuż tylnej części budynku Rubrics.

Czerwony Pawilon zwiedzasz samodzielnie, a podróż ta poprowadzi Cię przez serię wciągających przestrzeni cyfrowych prezentujących cenne zbiory Starej Biblioteki i kompletną podróż przez Księgę z Kells. Twoje zwiedzanie kończy się w naszym sklepie z pamiątkami, który oferuje ekskluzywne kolekcje irlandzkiego designu, odzież i prezenty inspirowane przez Trinity College.

Mamy nadzieję, że będziecie zadowoleni z pozostałej części wędrówki i chcielibyśmy skorzystać z okazji, aby podziękować za poznanie Book of Kells Experience.